

Stefan Löfven: Tal på första maj 2014

Talare
Stefan Löfven
F.d. Sveriges statsminister

Datum
1 maj 2014

Vänner,

vart jag än åker i Sverige bär jag med mig detta:

”Socialdemokratin vill forma ett samhälle grundat på demokratins ideal och alla människors lika värde och lika rätt. Fria och jämlika människor i ett solidariskt samhälle är den demokratiska socialismens mål.”

Det är orden som inleder vårt partiprogram.

Och varje att-sats i våra manifest, varje krona i vår budget, varje steg jag tar, är för att göra dessa ord till verklighet. Och det är detta som vi förstår, men som högern aldrig har fattat:

Frihet, jämlikhet och solidaritet är inte motsatta, de förutsätter varandra – och de ligger till grund för det Sverige vi älskar.

Och blickar vi framåt, över de kommande 10 åren, så är det nu det kommer att avgöras om Sverige fortfarande kommer stå upp för dessa värden.

Ska hundratusentals människor lämnas i arbetslöshet och tiotusentals i Fas 3 i 10 år till, eller ska vi samarbeta och investera för att varje människa ska kunna arbeta och göra rätt för sig?

Ska en god skolgång bli en lyx för en liten, lycklig elit, eller ska vi stå upp för en jämlik skola utan vinstjakt där varje barn ges möjlighet att forma sitt vuxna liv?

Ska värdig omsorg och vård bli något du får köpa till extra eller vara en rättighet förknippad med ett okränkbart människovärde?

Vänner, det är här vi kommer ställa svenska folkets val. Mellan värderingar. Mellan två idéer om Sveriges framtid.

Och vi vet vilken framtid vi vill se. Nu måste privatiseringarnas och skattesänkningarnas era vara slut. Nu behöver de solidariska åren börja!

Och vill vi att alla människor ska vara fria och jämlika – då kan vi inte låta någon människa gå utan arbete. Då behöver vi ha mod, ambition och vilja att gå mot full sysselsättning.

Alla som vill och kan ska arbeta. Det är socialdemokratins orubbliga mål.

Efter åtta år av borgerlig politik har antalet långtidsarbetslösa nästan tredubblats.

400 000 är arbetslösa. Det är fler än de som bor i Örebro, Linköping och Borås – tillsammans.

Vad gör då regeringen? Jo, de släpper en budget kliniskt ren från förslag för att ge arbetslösa arbete.

Istället trixar regeringen med statistiken för att gömma dem. Och de låser in folk i Fas 3 för att glömma dem. Men det kan regeringen inte göra länge till, för snart får svenska folket chansen att bedöma dem.

Och var så säker, Fredrik Reinfeldt. Alla regeringar som ignorerar arbetslösheten kommer till slut att bli en del av den.

Här står socialdemokratin för en annan väg. Vi ska samla Sverige för att nå EU:s lägsta arbetslöshet 2020. Det är vårt första delmål på vägen mot full sysselsättning. Det är ett krävande mål – men det är möjligt.

Och bär med er detta: Den som vet vad arbetarrörelsen gjort förut, tvekar aldrig på vad vi kan göra i framtiden.

Vi går nu framåt med en jobbstrategi. Vi lovar inga mirakelkurer, i form av stora skattesänkningar som ska lösa allt. För är det något regeringen lyckats visa så är det att sådana genvägar inte finns.

Vår jobbstrategi bygger istället på tre pelare.

För det första: Investera för framtiden. I infrastruktur, så att varor kan ta sig genom Sverige och du kan ta dig till jobbet. I forskning, som driver både företagen och samhället framåt. Och i klimatomställningen, som kan skapa nya jobb inom till exempel miljöteknik och samtidigt skapa en hållbar frihet för kommande generationer.

Vi låter moderaterna vara skattesänkarna. Vi investerar för fler jobb idag – och imorgon en bättre framtid för våra barn.

Och vänner,

det är dags att Sverige får en regering som erkänner att det råder en akut bostadsbrist i Sverige.

En brist som drabbar 126 kommuner runt om i landet. En brist som enligt Swedbank kostar enbart Stockholm 21 miljarder i utebliven tillväxt – varje år. En brist som enligt Hyresgästföreningen gör att 280 000 unga inte får den egna bostad de skulle vilja ha – och som de förtjänar.

Vänner – bostadsbristen bekämpar jobb, utbildningsmöjligheter och framtidstro. Därför måste socialdemokratin bekämpa bostadsbristen!

Därför går vi nu framåt med en bred bostadsreform. Vi kommer ge stöd åt kommuner som bygger bort bostadsbristen genom nya hyresrätter i hela landet. Vi kommer ge en byggbonus till dem som bygger för studenter och unga. Och vi kommer att göra det som krävs så att en byggplan mycket snabbare kan bli ett riktigt hem.

Och idag kan jag lansera ytterligare en viktig del.

Bostadsbristen bygger på många problem – och en del är att för få satsar på nybyggnation.

Därför ska vi göra den statliga banken SBAB till en ny motor för finansieringen av nya bostäder för äldre, nya bostäder för unga, nya hyresrätter och bostäder.

Vänner, det är dags att börja bygga Sverige – bokstavligen. För jobben, för tillväxten, och för alla ungas rätt att börja sina vuxna liv!

Och att investera för framtiden, det är bara första pelaren i vår jobbstrategi. Den andra är att vi ska skapa efterfrågan på arbetskraft.

I offentlig sektor kan vi skapa jobb på egen hand, genom att ta ut skatt och investera det i fler jobb inom vården och skolan.

Men i näringslivet kan vi bara skapa rätt förutsättningar. Då krävs det att vi förstår den globala ekonomin. Och vi får aldrig glömma vår främsta styrka: Sverige kan aldrig bli störst – men om vi samarbetar kan bli bäst.

Men det kräver att vi satsar på samverkan mellan politik, näringsliv, akademi och arbetsmarknadens parter. Det krävs att vi stärker hela innovationskedjan, så att en ny idé i ditt huvud kan bli en ny vara eller tjänst som kan gå på export på nya globala marknader.

Det kräver att vi satsar på nyindustrialiseringen av Sverige, så att både industrin och tjänstesektorn anställer fler. Därför att jobb skapas inte när människor kuvas – utan när företag växer. Det är därför vi satsar på en aktiv näringspolitik. Det är dags att sluta attackera arbetslösa – och börja attackera arbetslösheten!

Och för det tredje: Utbilda för rätt kompetens

Trots att vi har skyhögt arbetslöshet så uppger vartannat företag att de har svårt att rekrytera. Det kan bero på att vi har kanske den enda regeringen i Sveriges historia som sänker Sveriges utbildningsambitioner. Det är barockt!

Och det är helt fel väg att gå, om Sverige ska stå starka i den globala ekonomin.

Vi vill införa ett nytt kunskapslyft som stärker vuxenutbildningen och yrkeshögskolan, och rustar alla med den gymnasiekompetens och yrkeskunskap som krävs på dagens arbetsmarknad.

Vi ska reformera arbetsförmedlingen i grunden, så den fokuserar på matchning – inte byråkratisk bestraffning. Och vi ska befria alla från Fas 3 – denna själlösa

slutförvaring – och ge dem rätt till riktig utbildning eller arbete som för samhället framåt. Det är vår princip: Alla behövs – lägg ned Fas 3.

Och vänner, vi ska stoppa nedskärningen på högskolan – och istället låta den växa i hela landet.

Regeringen säger: Alla unga kan inte bli akademiker. Vi svarar: Nej, men betydligt fler ska få chansen!

Och när vi samlas här under parollen ”Ingen ung utan jobb”, tänker jag på ett möte som berörde mig och som jag ofta återkommer till.

Det var en ung kvinna som berättade för mig hur hon inte fick rätt hjälp att klara skolan. Så hon blev arbetslös, sen långtidsarbetslös, och tvingades leva på socialbidrag.

Men en dag fick hon chansen. Hon fick ett jobb, för första gången i sitt liv, med att hjälpa till i kommunens äldreomsorg. Och nu, berättade hon, kom motivationen. Nu skulle hon börja plugga för att kunna jobba vidare.

Och hon sa: ”Vet du vad. Förra helgen var jag och köpte en säng. Inte på avbetalning, inte på lånade pengar – utan för mina egna pengar!” Vänner, det är det ”Ingen ung utan jobb” handlar om. Den chansen hon fick – ska vi ge alla unga arbetslösa i Sverige!

Därför går vi framåt med en 90-dagarsgaranti som gör att varje ung ska plugga, praktisera eller arbeta – och aldrig någonsin vara fast i arbetslöshet.

Det kräver investeringar – men att lämna unga i arbetslöshet kostar mer. Varje ung ska höra väckarklockan kalla till jobb eller studier, och som ekar: du är behövd.

Ingen ung ska vara utan jobb. Alla ska känna sig hemma i samhället, hos oss – i arbete och i gemenskap!

Detta är valet om jobben. Regeringen bråkar nu om de ska sänka skatten på direkten, eller om de ska vänta i två år.

Men vi väljer investeringar i jobben framför högerens nya stora skattesänkningar, oavsett när under mandatperioden de vill göra dem.

Socialdemokraternas jobbstrategi, eller regeringens skattesänkingsfrenesi. Där står svenska folkets val. Och vänner, jag ser fram emot det valet!

Vänner, vi socialdemokrater vill att alla unga ska bli starka och fria individer. Det kräver också att vi vänder den utveckling vi ser i svenska skolan: sjunkande resultat, ökande klyftor, och en vinstjakt som sätter barn på vatten och bröd i förskolan.

Det må vara OK i moderaternas Sverige. Men vi kommer aldrig att acceptera det i ett socialdemokratiskt styrt Sverige!

Även här har tydliga mål till 2020, om att halvera antalet barn som inte klarar grundskolan, och att fler ska ta sig hela vägen till gymnasieexamen.

Men vi bär också en större vision om vad svensk skola ska vara. Ekonomen Thomas Piketty skriver: "Den främsta drivkraften för större jämlikhet har varit spridningen av kunskap och färdigheter." Och han har rätt.

Därför ska skolan vara ett bergsäkert fundament för Sverige som kunskapsnation, men också en murbräcka mot klassamhället som skapar jämlika och fria människor. Helt enkelt: En absolut garant för din bildning, och början på ett gott liv.

Vänner, skolan ska vara hjärtat i det jämlika samhället. Därför är skolan i hjärtat av den socialdemokratiska ideologin!

Och ska vi nå vår vision, då behöver vi skapa mindre klasser, anställa fler speciallärare och pedagoger och ge lärarna en kompetensförsäkring, en högre lön och friheten att vara lärare – inte byråkrater.

Men det räcker inte.

Ska vi nå vår vision, då behöver vi ha samma höga förväntningar på alla. Elever som riskerar att inte klara högstadiet ska få chansen att läsa ikapp under sommaren. Skolplikten behöver även gälla den gymnasieutbildning som blivit

ett självklart krav i arbetslivet. Och vänner, läxhjälp ska ges till varje barn efter behov – inte betalningsförmåga!

Men det räcker inte.

Ska vi nå vår vision, då behöver vi ge skolorna med störst utmaningar större resurser, och attrahera de bästa lärarna dit genom högre lön.

Men det räcker inte.

Ska vi nå vår vision, då behöver vi sätta stopp för vinstjakten och de kaosartade konkurserna. Skolan ska inte vara en marknad eller experimentverkstad. Den ska vara ett demokratiskt fundament.

Vänner, det kommer att krävas hårt arbete både från elever, föräldrar, lärare och politiker. Men vartenda barn ska lyckas. Inget annat duger för socialdemokratin!

Vänner,

bara en bit härifrån, i gamla Klara, levde Nils Ferlin på en diet av cigaretter, sprit och lyrik. Det finns en dikt av honom, som jag ofta återkommer till. Den går såhär:

Man dansar däruppe – klarvaketär huset fast klockan är tolv.Då slår det mig plötsligt att taket,mitt tak, är en annans golv.

Så skriver Ferlin. Och den tanken – om det sammanhållna, solidariska samhället, där mitt tak är en annans golv, där vi alla är del av samma helhet, behövs idag mer än någonsin.

För nu ser vi människans mörkaste krafter mobilisera.

Oavsett om det är attacker av nazister i Malmö, antisemitiska glåpord på våra gator, eller män med små hjärtan och enkla lösningar i Sveriges riksdag, som pekar ut våra vänner, grannar och familjemedlemmar som ett hot mot Sverige, så är det del av samma vedervärdiga ideologi.

Men precis som skedde i Malmö, i Kärrtorp, och i många delar av landet, kommer människor alltid sluta sig samman för att visa att solidariteten är mer kraftfull än hatet.

Vänner, detta manifesterar vi också för här idag.

Vi är alltid fler än hatets hantlangare.

Hur den än visar sig, kommer arbetarrörelsen stå upp mot fascismen!

Men vänner, ska vi bygga ett solidariskt och sammanhållet samhälle, behöver vi nu stå upp för den svenska välfärden.

Regeringen sa att deras två hjärtefrågor, skattesänkningar och privatiseringar, skulle stärka välfärden. Med facit i hand kan vi säga i korthet: Det blev inte så. För varje vecka hör vi nya larmrapporter från sjukvården, äldreomsorgen och hemtjänsten.

Men regeringen är blickstill, handlingsförlamade och menar istället att de är nöjda med vad de åstadkommit. Vänner, aldrig har så få varit så nöjda över så lite!

Men det innebär bara att vi får ta oss an uppgiften. Vi bär en vision om välfärden. Den ska vara ett verktyg som gör att din möjlighet till hälsa, trygghet och frihet säkras solidariskt av oss alla – och aldrig avgörs av plånbok eller privilegium.

Men för att göra det till verklighet idag, krävs det att vi ökar den demokratiska insynen, och stoppar vinstjakten i välfärden så att människovärdet alltid sätts framför marknadsvärdet.

Det kräver att vi förbättrar arbetsvillkoren för alla som jobbar i välfärden, och låter dem styras av sitt eget kunnande och yrkesetik – inte konstgjorda marknadssystem och detaljbyråkrati.

Det kräver att vi har trygga ekonomiska villkor för dig när du blir arbetslös, sjuk eller gammal – för den dagen kommer att komma för alla.

Vår politik bygger på en enkel, men väldigt sann princip: När du är som svagast, ska samhällets stöd vara som starkast!

En stark välfärd är en fråga om respekt över generationsgränserna. Den välfärd som dagens pensionärer får idag är inte en gåva, den har de arbetat för hela livet.

Därför anser jag att det är vår skyldighet att skapa en äldreomsorg som har hög kvalitet, där du får träffa samma människor varje dag, och som också ger en stor frihet att leva ditt liv som du vill.

Därför behöver vi skapa en säkrare och bättre pension, genom att se till att fler unga arbetar, och låta pengar som idag går till ett PPM-system med dyra premier i framtiden gå till inkomstpensionen; så att bromsen inte slår till så ofta som den gör idag.

Och därför ska vi steg för steg avskaffa skattekllyftan mellan löntagare och pensionärer. Det kommer ta tid – men det ska göras. Pension är i grunden lön för utfört arbete. Därför ska lön och pension beskattas lika.

Och en stark välfärd är också en feministisk fråga. När välfärden faller så är det främst kvinnor som drabbas.

Det är flest kvinnor som utförsäkras, flest kvinnor som hålls tillbaka om förskolan inte håller måttet, flest kvinnor som får vårda föräldrar när äldreomsorgen sviker.

Och snart kommer regeringen till och med dras inför EU-domstolen, för att de vill fortsätta låta företag utnyttja visstidsanställningar – och hålla anställda, främst kvinnor, i osäkerhet så länge som möjligt. Så solkar de Sveriges rykte i Europa!

Vänner, det är dags att stoppa staplandet av visstidsanställningar, arbeta bort delade turer och stå upp för rätten till heltid.

Socialdemokraterna är ett feministiskt parti. Och vi kommer att bilda en feministisk regering som står upp för jämställdheten, arbetsvillkoren och Sveriges gemensamma välfärd.

Vänner, det var den internationella solidariteten som gjorde mig till socialdemokrat. När jag var liten såg jag Vietnamkrigets fasor. I TV och tidningar såg jag ett dödande som inte borde ske, ett lidande som inte borde kunna kännas, ett hat som inte borde få finnas till.

Men jag såg också hur Olof Palme, och inte bara han, utan så många människor i Sverige stod upp mot detta. Lilla Sverige fick en stor röst. För rättvisa. För solidaritet.

Och den rösten behövs än mer idag. För ett starkt FN. För global nedrustning. Och för en fredlig tvåstatslösning i mellanöstern, och ett erkännande av ett fritt och oberoende Palestina!

Men var är den rösten idag?

När världens strålkastare vänds bort från Syrien, trots att bomberna fortfarande faller över flyende familjer. När kvinnor utsätts för våldtäkter som vapen i konflikthärdar och krigszoner. När internationella klimatavtal aldrig kommer till skott, samtidigt som havet stiger. Då står Sveriges regering allt som ofta tysta, tvekande, eller tålmodigt väntande på att någon annan ska göra något.

Det är dags att höja Sveriges röst igen. Vi ska visa självförtroendet att stå upp för en global ekonomi som gynnar alla och kuvar ingen. Vi ska visa att vi ännu står upp för den internationella solidariteten!

En skugga ligger idag över Europa. Krisen i Ukraina blir djupare för varje dag som går.

Utvecklingen i de östra delarna av landet är mycket oroande, och Rysslands annektering av Krim är inget annat än ett brott mot folkrätten.

Ryssland har återigen sänkt tröskeln för våldsanvändning mot sina grannar. Det har drivit fram ett farligt läge, och det ligger nu ett tungt ansvar på Ryssland att inte eskalera situationen, och medverka till en lösning.

Och i tider som denna behövs samarbete. Vi behöver sluta upp kring folkrättens principer. EU måste öka pressen på Ryssland och stödja en demokratisk utveckling i sitt östra grannskap.

Ukraina måste långsiktigt bygga en demokratisk stat fri från korrupktion, men också veta att de på lång sikt har möjlighet att bli medlem i EU om de uppfyller unionens krav.

Vänner, nu mer än någonsin behövs ett europeiskt samarbete, för freden, för folkrätten och för demokratin!

Och om mindre än en månad har vi möjligheten att peka ut en ny riktning för hela det europeiska samarbetet. I 15 år har högerpartierna varit den största gruppen i Europaparlamentet. I 15 år har vi sett många viktiga socialdemokratiska förslag stoppade.

Och istället har vi allt för ofta fått se attacker mot arbetsrätten, ensidig åtstramningspolitik, och sänkta ambitioner i klimatpolitiken.

Det har drivits en borgerlig politik, som producerat borgerliga resultat: 26 miljoner arbetslösa, villkor och löner som pressas nedåt och en stundtals rent ut sagt skrämmande handfallenhet inför vår tids ödesfråga.

Vänner, aldrig har behovet av ett socialdemokratiskt EU varit större!

Därför visar vi nu på en ny väg för Europa:

Vi ska gå mot arbete, och ett EU som ökar forskningen och infrastruktursatsningarna – inte byråkratin.

Vi ska gå mot anständiga arbetsvillkor, och ett EU som stöder fackliga rättigheter – inte motarbetar dem.

Och vi ska gå mot ett ansvar för miljön, och ett EU som leder klimatomställningen – inte sänker ambitionerna.

Högern har styrt ett EU som accepterar arbetslösheten, pressar arbetsvillkoren, och tar av sig ledartröjan i miljöfrågorna

Men ett socialdemokratiskt EU kommer att fokusera på att skapa jobb, stå upp för rättvisa villkor, och säkra en hållbar frihet för våra barn.

Det är de två visionerna som står mot varandra. Och vänner, vi måste kämpa för att vår vision ska vinna!

Vänner, precis som vi har samlats här idag, behöver socialdemokratin i dessa dagar samla Sverige.

För rätten att klara skolan, och se dina livsdrömmar förverkligas framför dig. För rätten att arbeta, att skaffa en bostad och bilda familj. För rätten till den trygghet som en solidarisk och världsledande välfärd ger.

När hatet gror måste vi krossa det genom solidaritet, och peka ut en ny riktning för Sverige och Europa.

Jag kommer att göra min del. Jag vet att ni kommer att göra er.

Det är vi, tillsammans, som kommer att knacka varje dörr, tala med varje människa, få människor till vallokalerna i maj och september.

Det är vi, tillsammans, som kommer kunna säga: Vi var med. Vi valde solidariteten framför skattesänkningarna. Vi byggde ett bättre Sverige. För alla.

Taggar

1 maj, 2010-tal, 2014, Första maj, Man, Politiska tal, Socialdemokraterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/stefan-lofven-tal-pa-1-maj-2014>